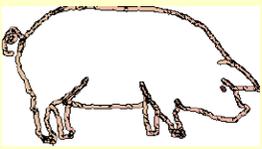

Plodnost prašičev

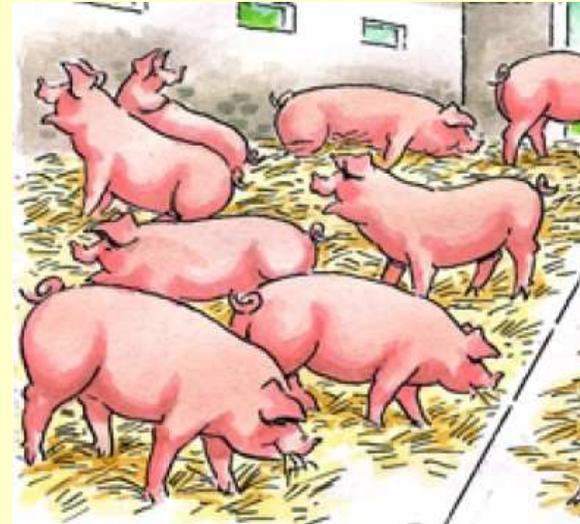

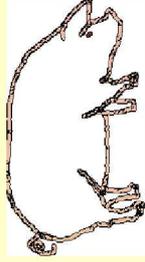
Milena KOVAČ

Mere plodnosti

- Kategorije plemenskih prašičev
- Velikost gnezda
- Uspešnost oplojevanja
- Reprodukcijski cikelus
- Gospodarnost prireje pujskov
- Velikost, obnova in obrat črede

Plemenski prašiči

Svinje

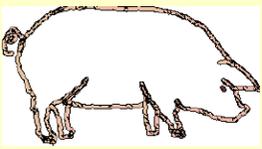
Merjasci

- Prispevek genov enak pri obeh spolih
 - pri selekciji večji poudarek merjascem
 - večja intenzivnost selekcije
- Število svinj večje kot število merjascev
 - pri reji večji pomen svinj
 - več stroškov s svinjami
- razmerje odvisno od načina oplojevanja

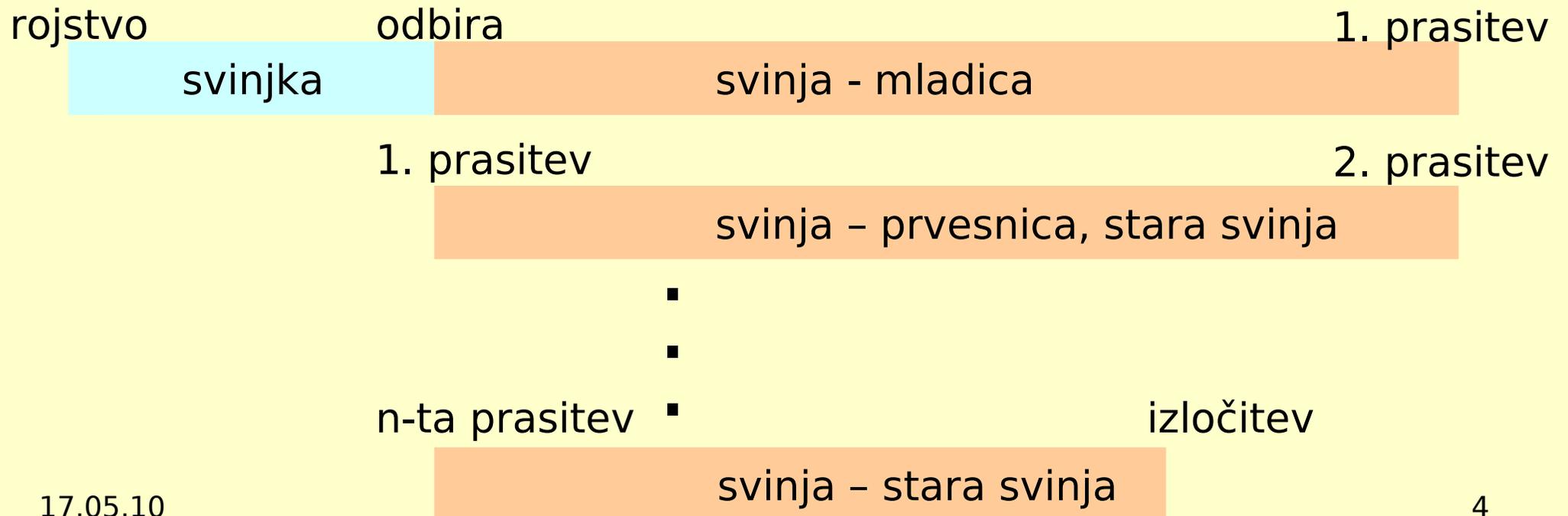
50 : 50

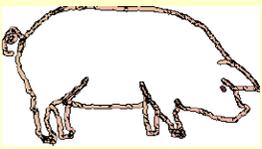
>50 : 1

Kdaj je svinja svinja?

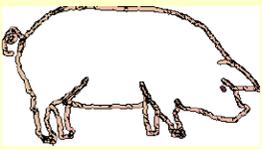
- vrsta prašič
- ženska žival
- namenjena reprodukciji (odbrana za pleme)
- vse do izločitve, ko tudi zapusti čredo

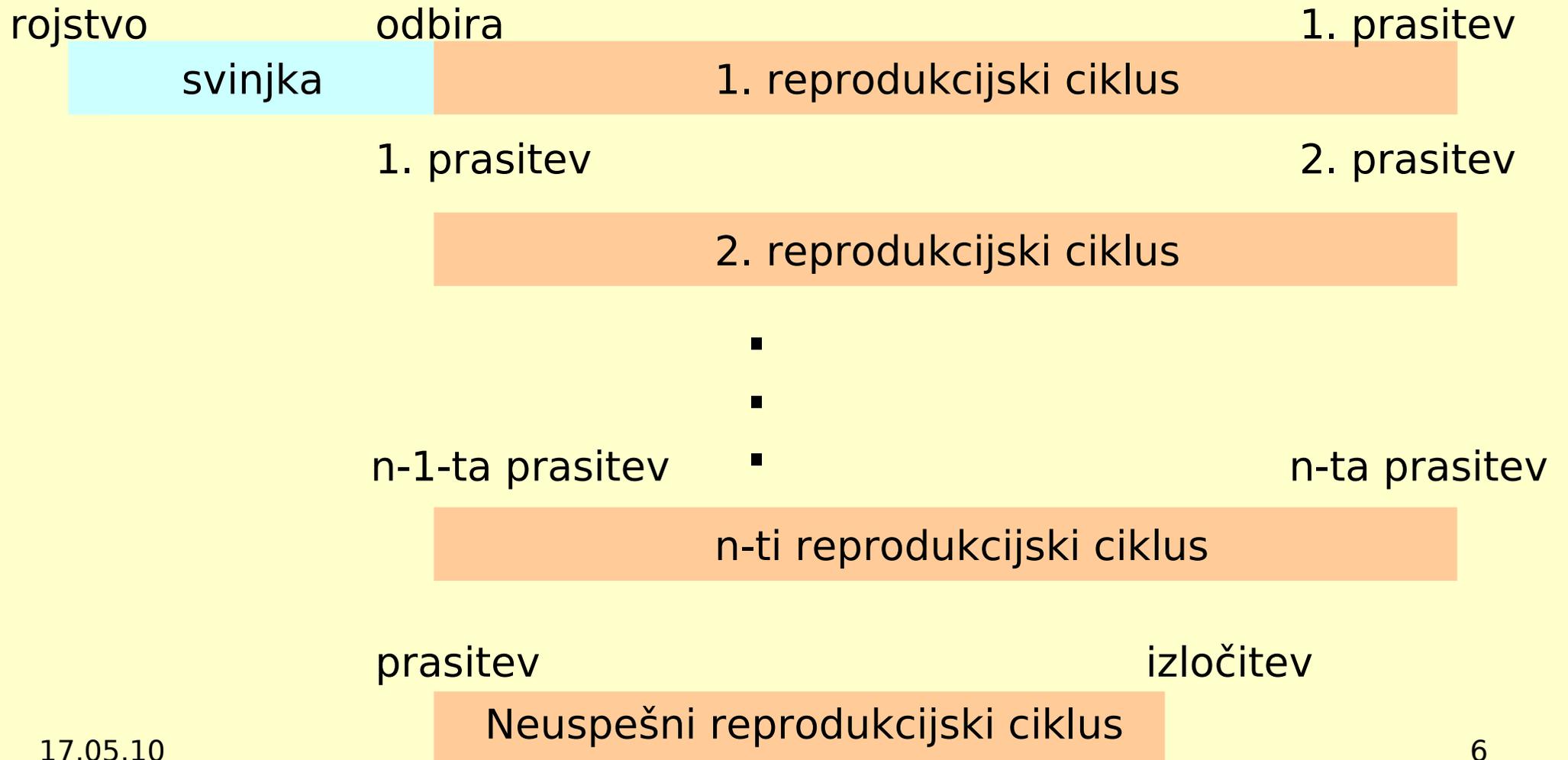

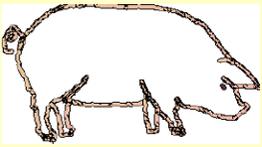
Kategorije svinj

- Svinje – od odbire do izločitve
 - Mladice – od odbire do prve prasitve/izločitve
 - Stare svinje – od prve prasitve do izločitve
 - Prvesnice – od prve do druge prasitve/izločitve
- Zaporedna prasidev – pričakajoča prasidev
- Svinje po zaporednih prasitvah
 - Mladice – prva zaporedna prasidev
 - Prvesnice – druga zaporedna prasidev
 - ...
- Svinjka – ženska žival v pitanju

Življenjska doba svinje

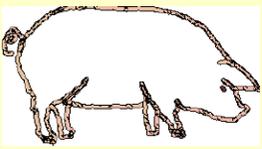

Mere velikosti gnezda

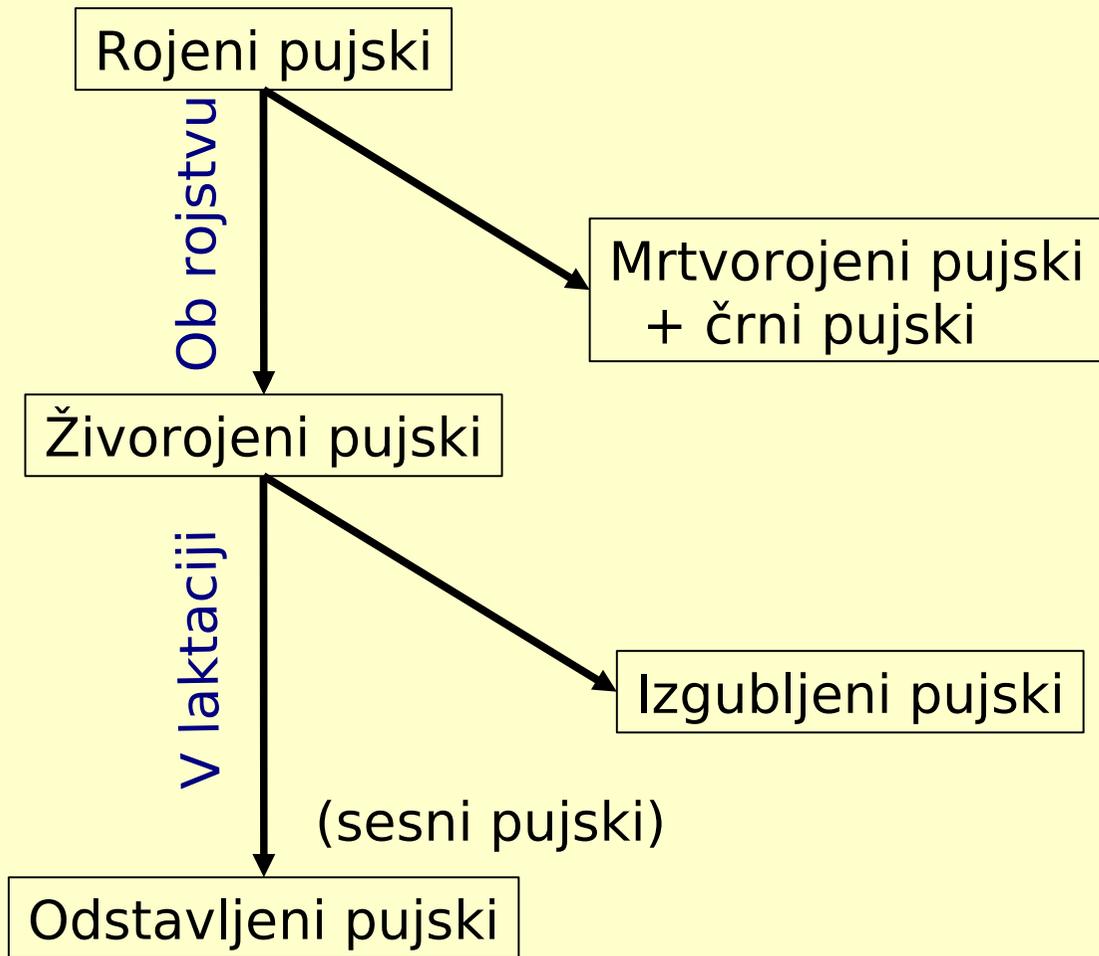
Število

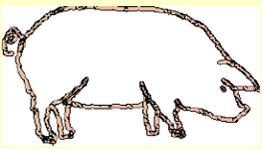
Deleži

Mase pujskov in gnezda

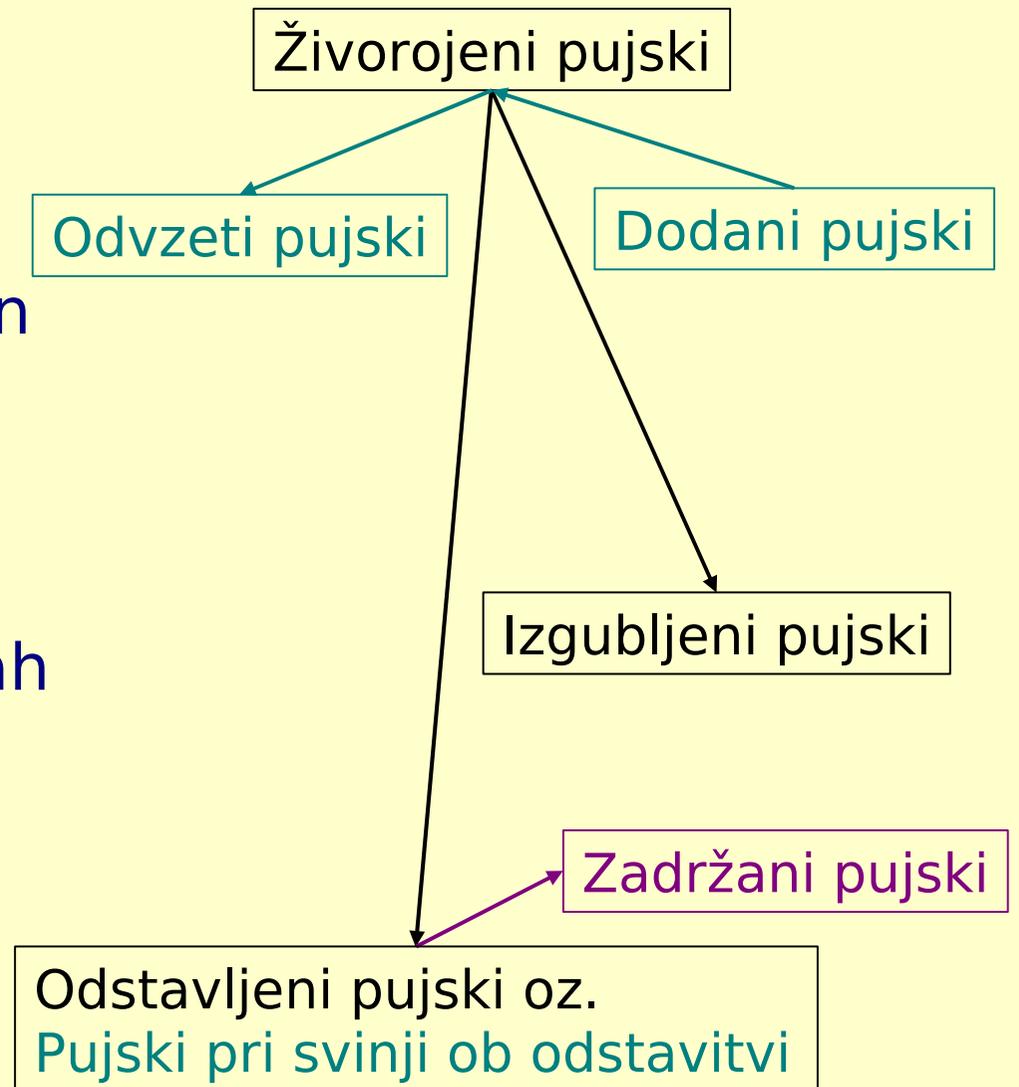
Velikost gnezda

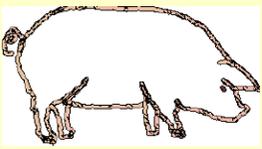

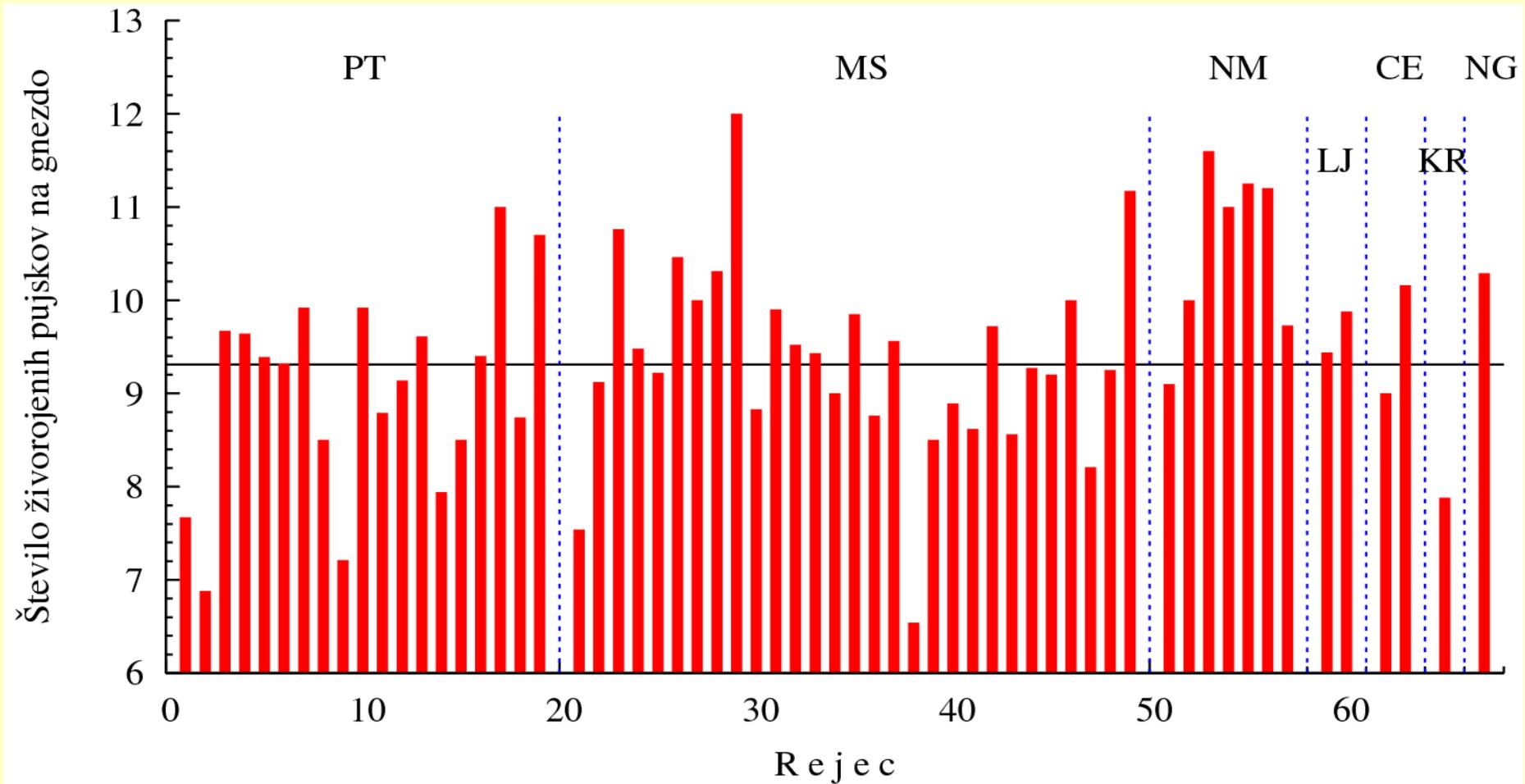
Prestavljanje pujskov

- Velikost gnezda ob odstavitvi lahko večje kot ob pravitvi
- Prestavljanje izvršimo prvi dan po pitju materinega mleka
- Zadržimo slabotne pujske pri mačehah ob odstavitvi
- Velikost gnezda ob odstavitvah po kategorijah svinj ni možna
- Uporabljamo velikost gnezda pri svinji ob odstavitvi

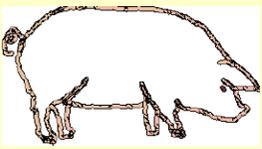

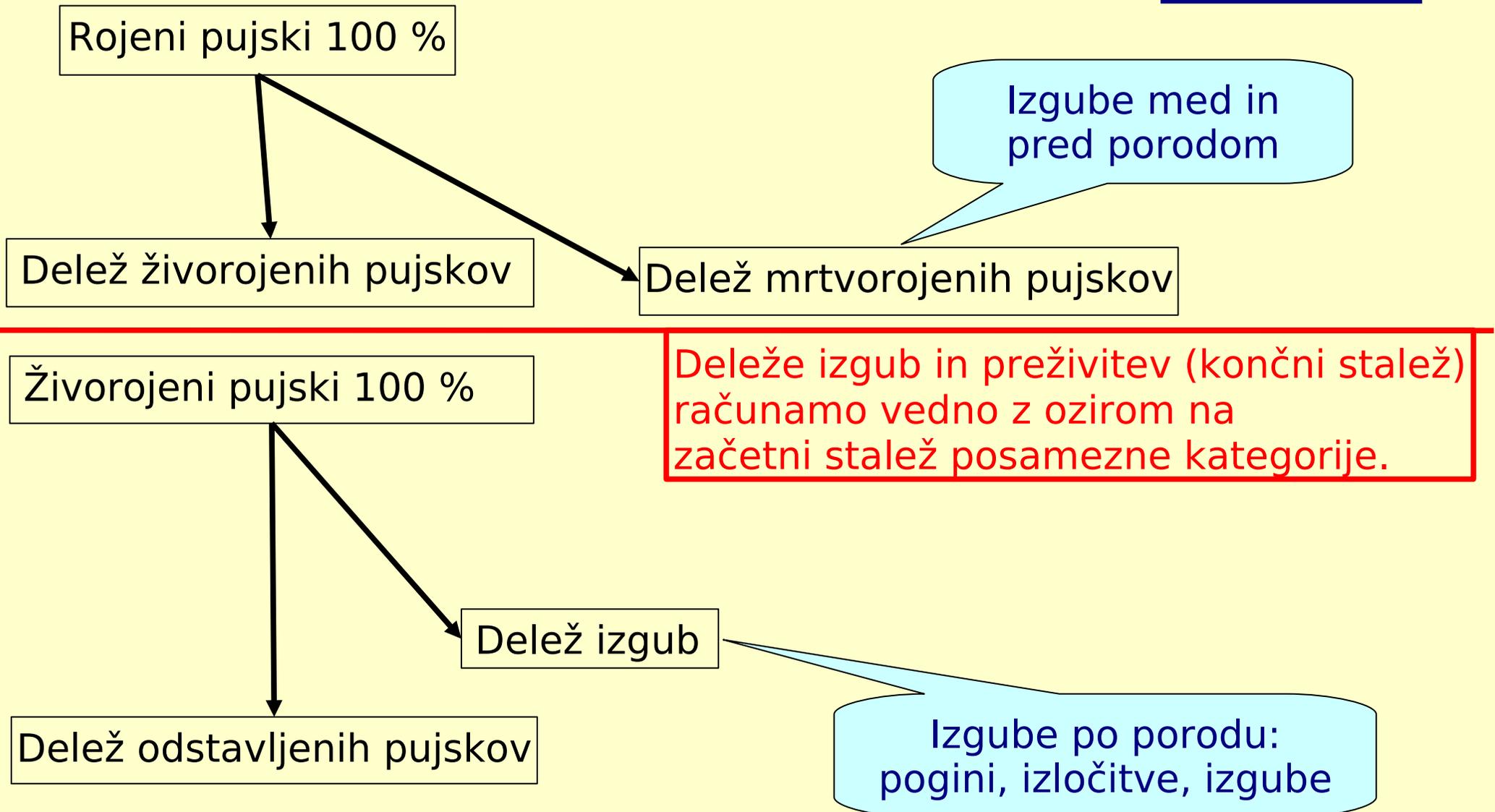
Razlike med rejci

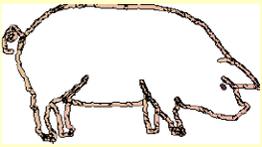

Razlike med rejci v velikosti gnezda so skoraj dvakratne, le redki dosegaajo ustrezno povprečje za velikost gnezda!

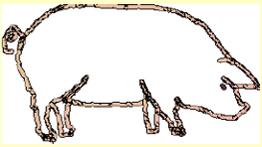
Deleži

Masa pujskov

- Pujske tehtamo ob rojstvu in ob odstavitvi
 - Tehtamo vsakega živega pujska individualno
 - Pomembna je tudi izenačenost oziroma variabilnost mas v gnezdu, ne samo povprečje
- Rojstna in odstavitvena masa pujskov
 - Vsota vseh individualnih tež
 - Masa celotnega gnezda (skupno tehtanje)
- Namen tehtanja:
 - Vodenje prehrane svinj pred in po prاسitvi
 - Preveritev pogojev v prasilišču
 - Selekcija na preživitveno sposobnost

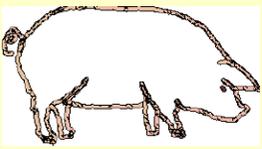
Mere uspešnosti oplojevanja

Število dogodkov

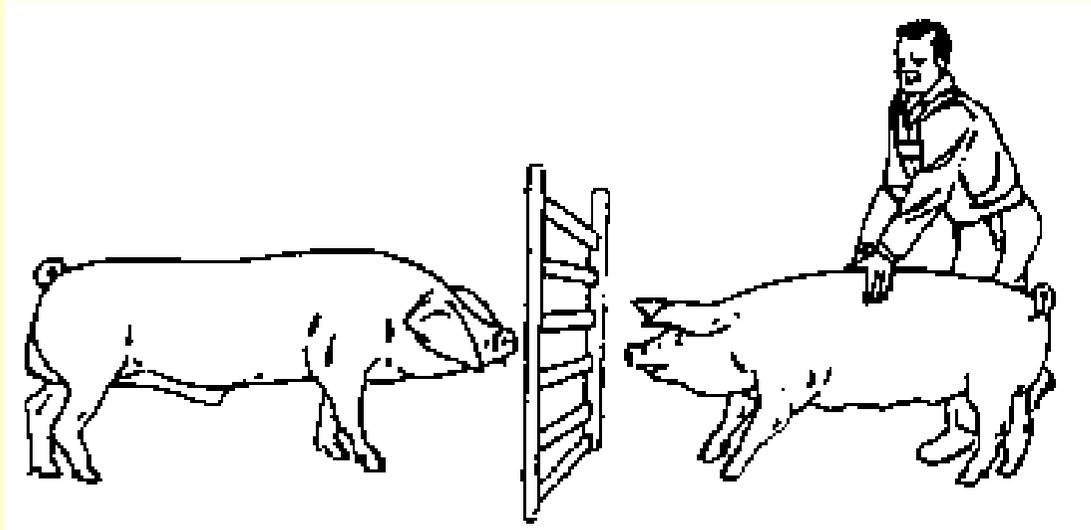
Deleži dogodkov

Dobe od pripusta do dogodka

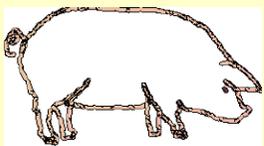
Velikost gnezda

Oplojevanje

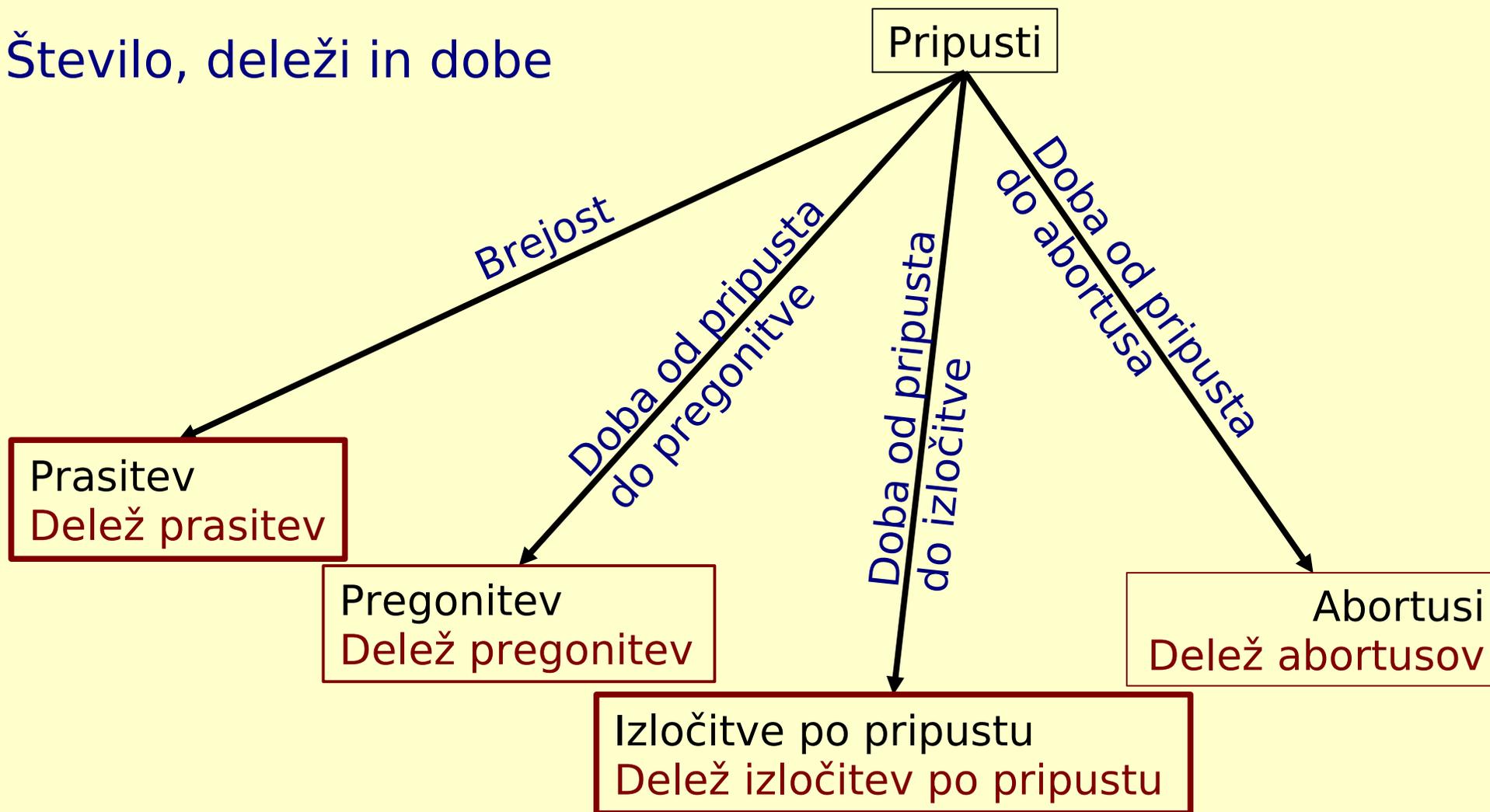

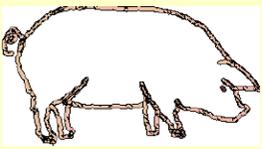
- Naravni pripust
 - merjasec opravi delo, rejec opazuje
- Osemenitev
 - rejec opravi delo, merjasec opazuje
 - “umetno” osemenjevanje – slab prizvok

Uspešnost oplojevanja

- Število, deleži in dobe

Krmni dnevi na pripust

Stroški po pripustu:

Število krmnih dni po vseh pripustih =

Σ Brejost +

+ Σ Doba od pripusta do pregonitve +

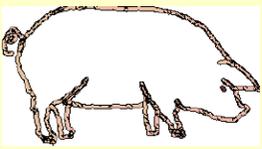
+ Σ Doba od pripusta do izločitve + ...

Prihodki po pripustu:

Število (živo)rojenih pujskov

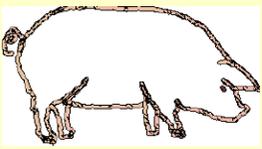
Stroški, ki niso všteti:

Laktacija, interim obdobje, izločene pred pripustom

Uporabnost mer oplojevanja

- Prednosti
 - proučujemo lahko vplive, ki nastopijo šele ob pripustu ali kasneje
 - oplojevanje je zelo pomembno opravilo
- Slabosti
 - Spremljamo samo dogodke po pripustu
 - Praviloma urejeno po oplojevanju
 - Več napak narejenih praviloma pred pripustom
 - Ne spremljamo celotnega reprodukcijskega ciklusa
 - Ni vključenih pred pripustom izločenih svinj

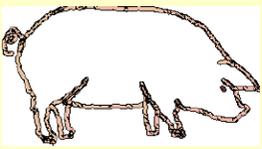

Mere reprodukcijskega ciklusa

Mladice

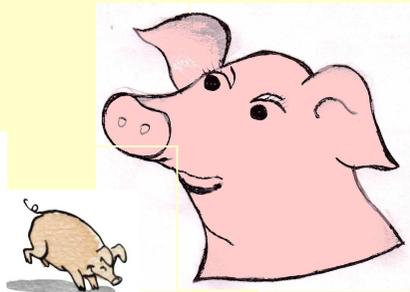
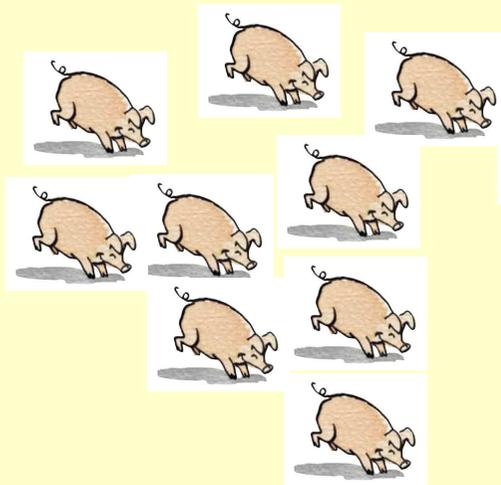
Stare svinje

Svinje

Reprodukcijski ciklus mladice

- Število, deleži in dobe
 - prasitev
 - izločitev
 - (abortusi)
 - ...

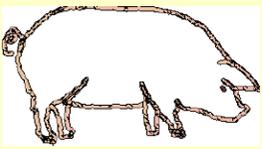
Prasitev
Delež oprasenih od odbranih

Doba od odbire
do prasnitve

Doba od odbire
do izločitve

Izločitev
Delež izločitev

Krmni dnevi mladic

Stroški:

Število krmnih dni vseh mladic =

\sum Doba od odbire do prasitve +

+ \sum Doba od odbire do izločitve

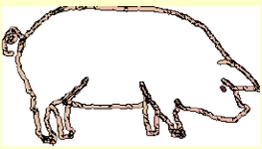
Mladice, ki prasijo

Prihodki:

Število (živo)rojenih pujskov

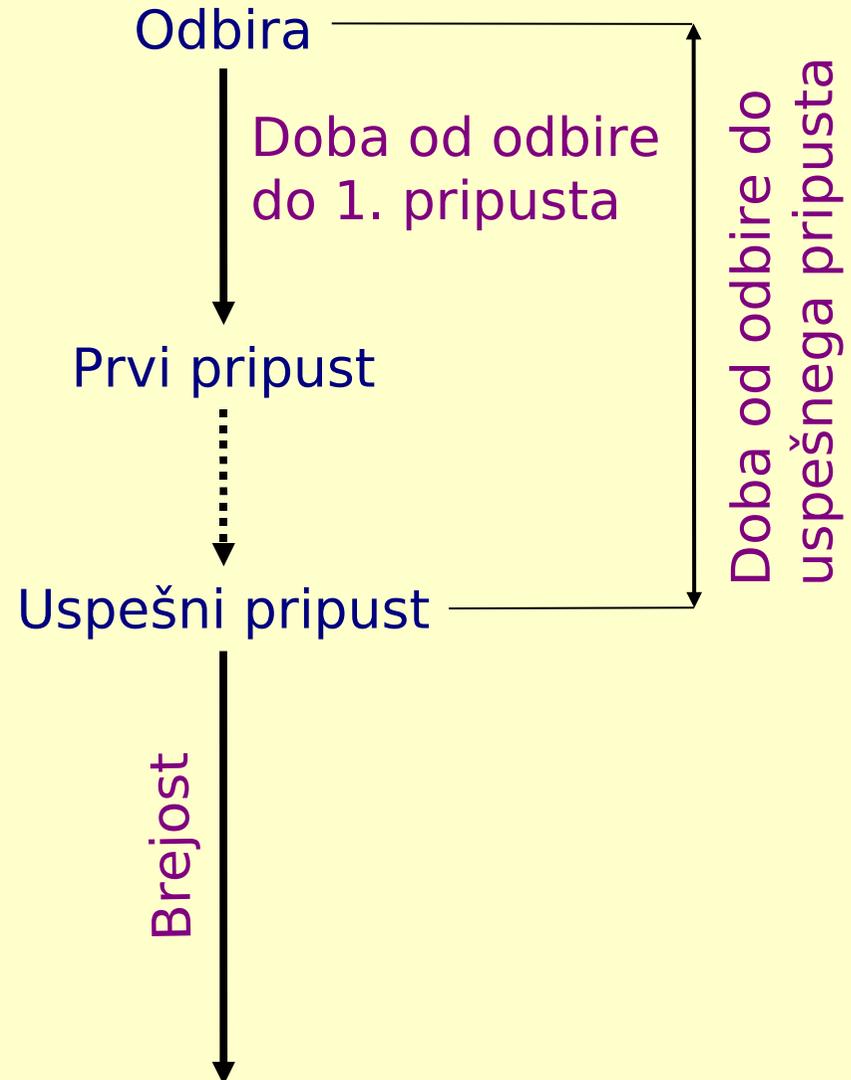
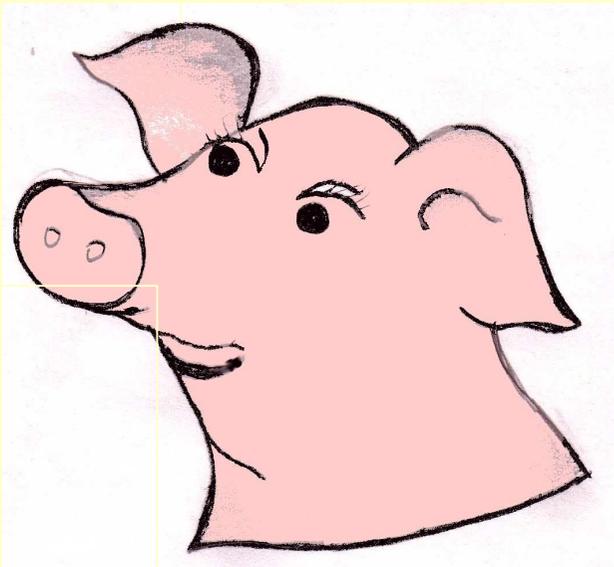
Izločene mladice

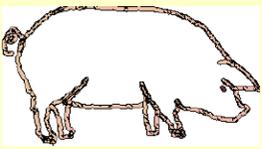
Prihodek je samo pri prasitvah

Doba od odbire do prasitve

Uspešni reprodukcijski ciklus mladice

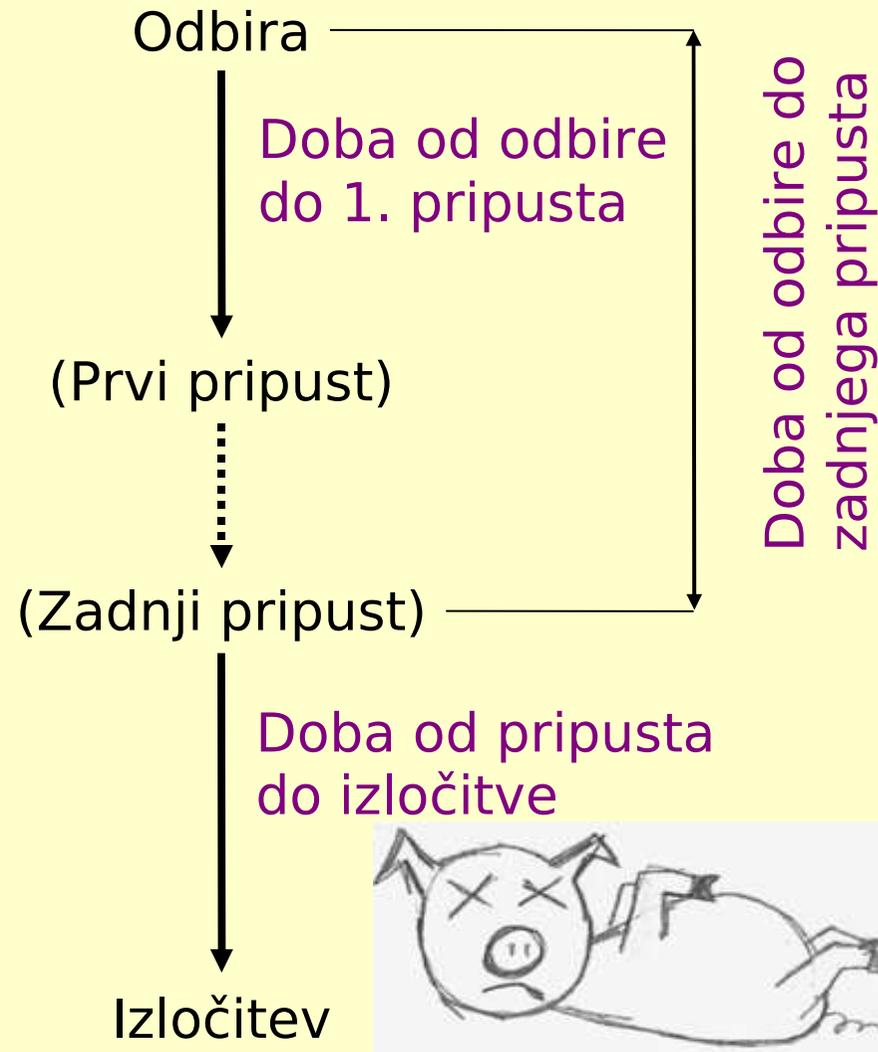

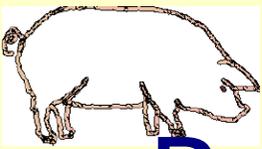

Doba od odbire do izločitve

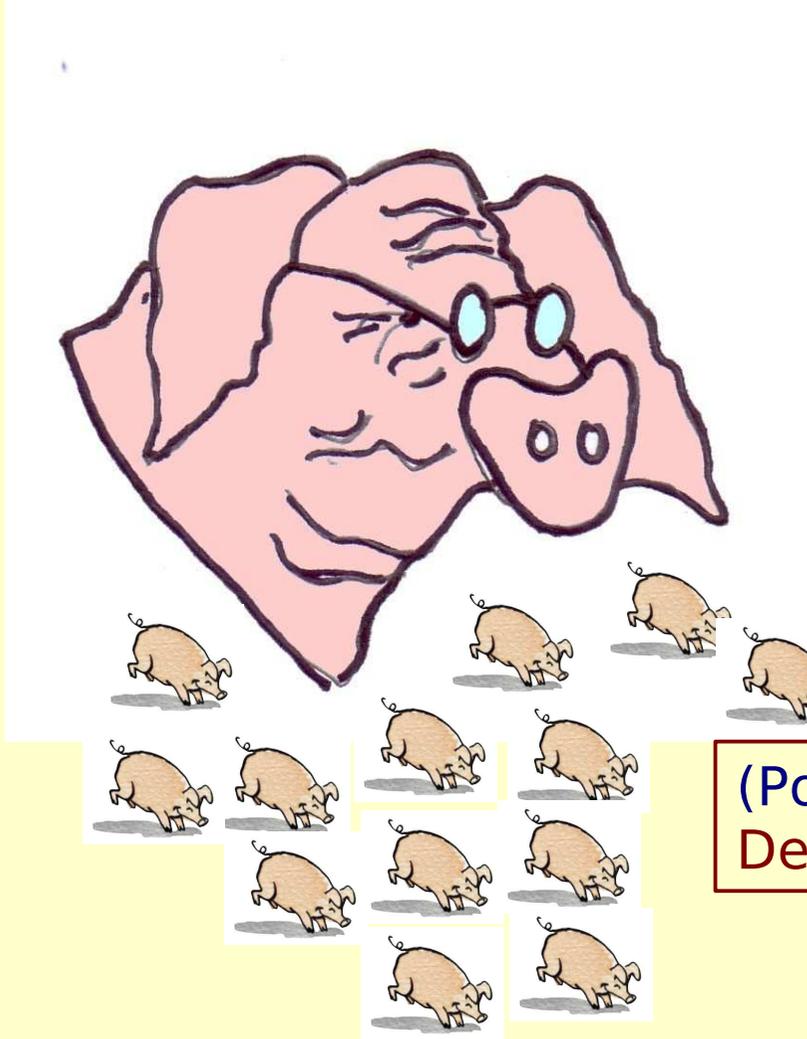
Neuspešni
reprodukcijski cikelus
mladice

- Pred pripustom
 - izostanek bukanja
- Po pripustu
 - večkratna pregonitev
 - nebreje-nepregonjene ...

Reprodukcijski ciklus stare svinje

Predhodna prasitev

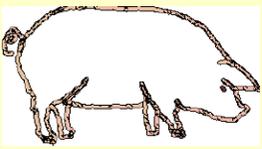
Doba med pravitvama

Doba od prasitve do izločitve

(Ponovna) prasitev
Delež ponovnih prasitev

Izločitev
Delež izločitev

Krmni dnevi starih svinj

Stroški:

Število krmnih dni vseh starih svinj =

\sum Doba med pravitvama +

+ \sum Doba od pravitve do izločitve

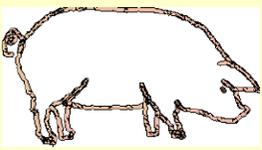
Stare svinje,
ki prasijo

Prihodki:

Število (živo)rojenih pujskov

Izločene
stare svinje

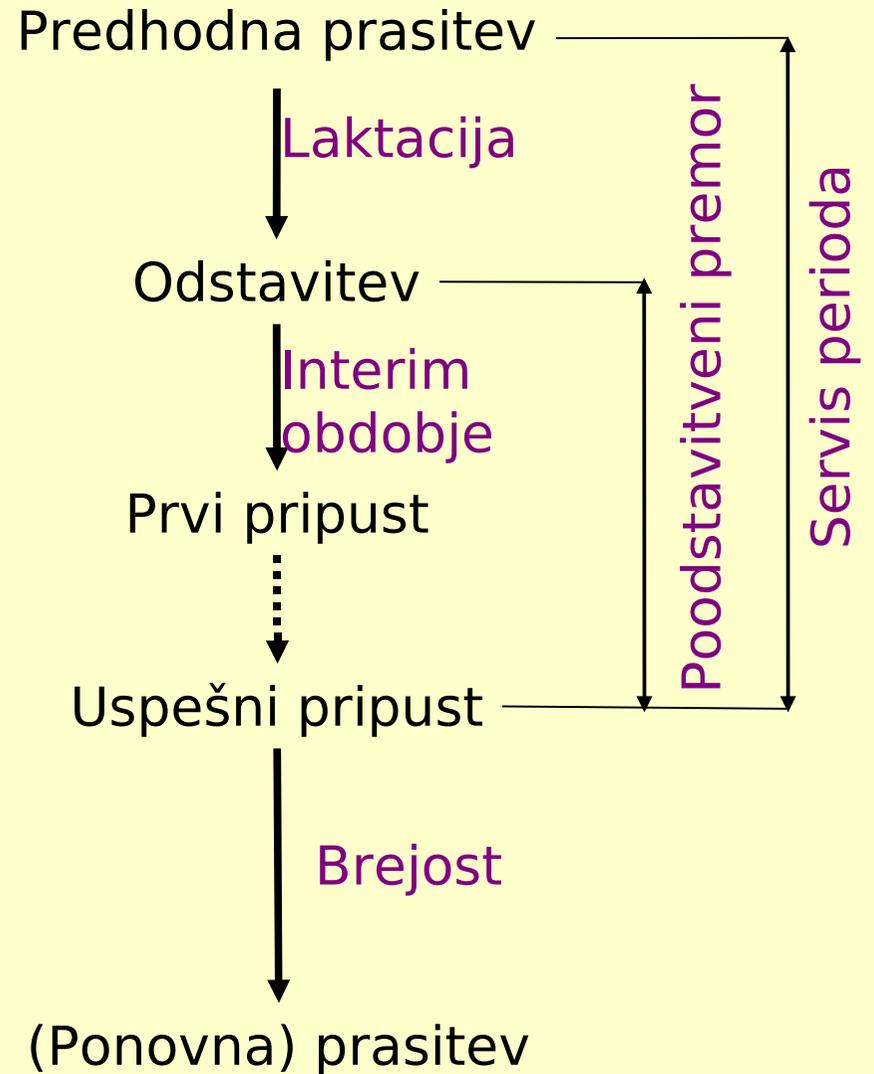
Prihodek je samo pri pravitvah

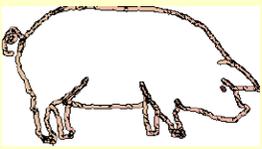

Doba med prasiatvama

Uspešni reprodukcijski ciklus stare svinje

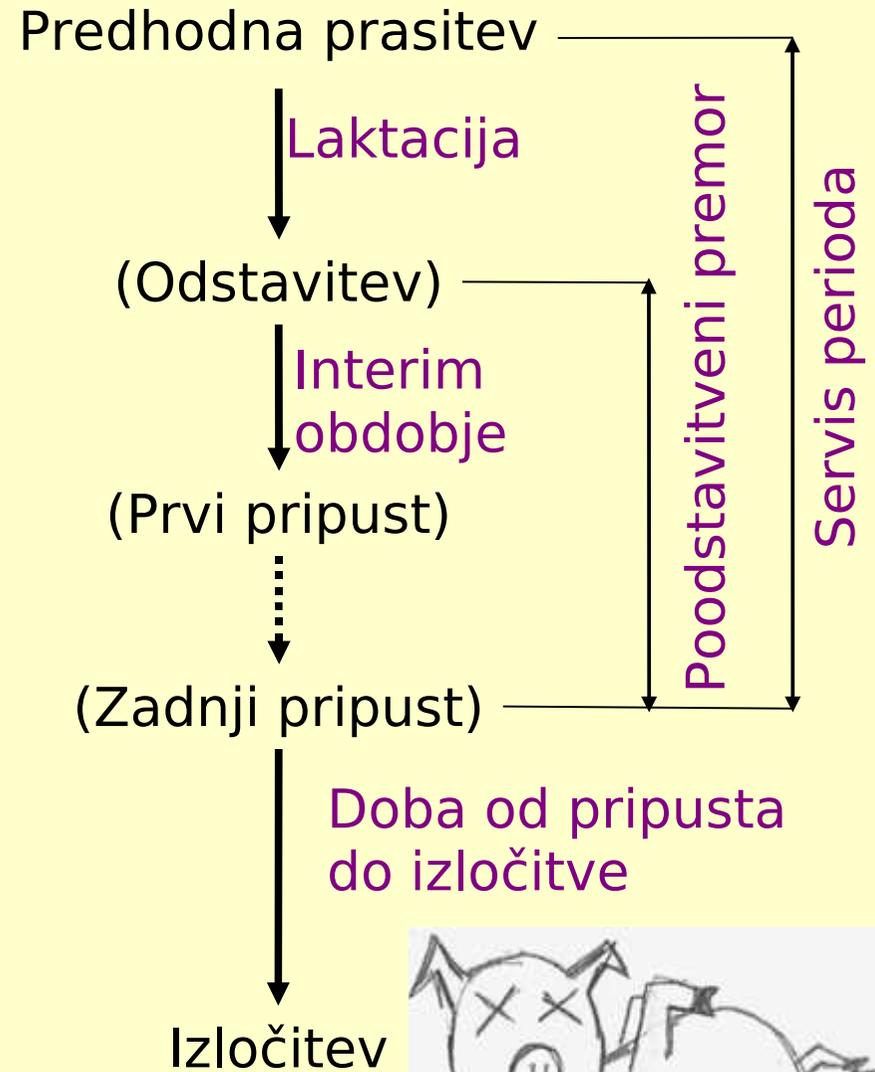

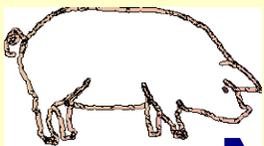

Doba od prasitve do izločitve

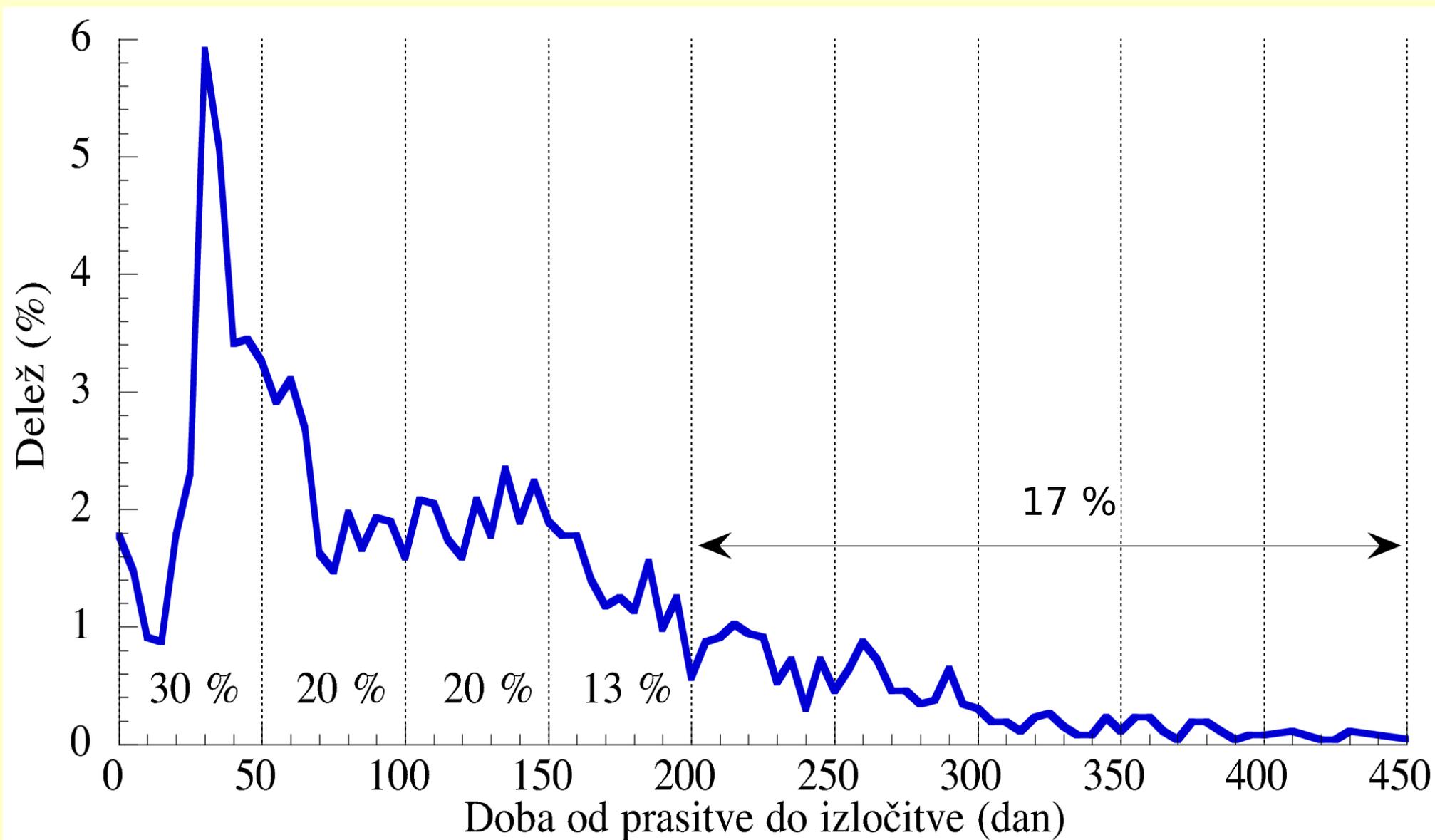
Neuspešni reprodukcijski ciklus stare svinje

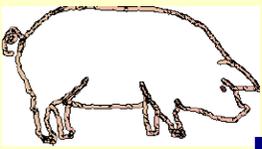
- Izločitve po odstavitvi
 - Starost, plodnost, plemenska vrednost, funkc. zunanost ...
- Pred pripustom
 - izostanek bukanja
- Po pripustu
 - večkratna pregonitev
 - nebreje-nepregonjene ...

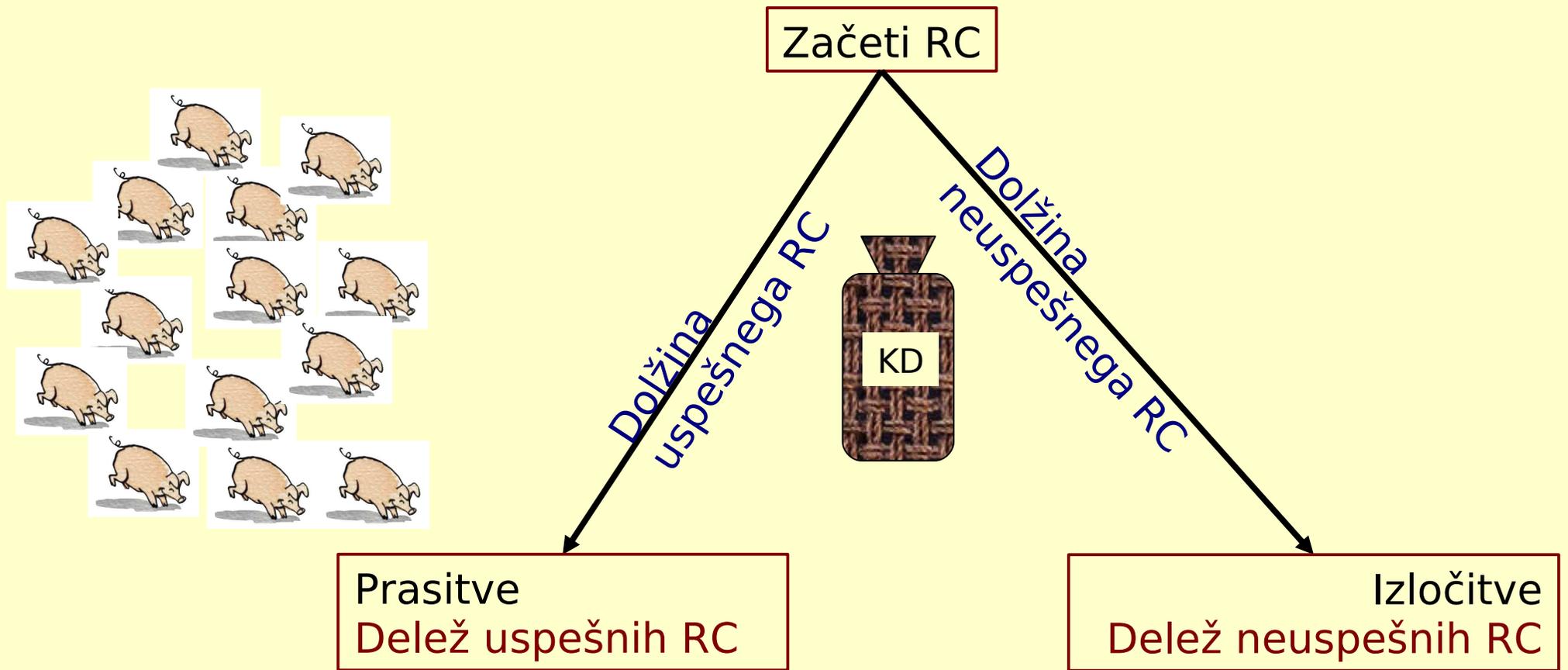

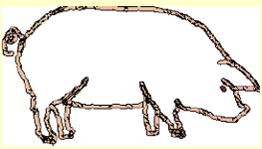
Na kmetijah izločajo prepozno

Reprodukcijski ciklus - svinje

Krmni dnevi svinj

Stroški:

Število krmnih dni vseh starih svinj =

$$\sum \text{Dolžina uspešnega reprodukcijskega ciklusa} + \\ + \sum \text{Dolžina neuspešnega reprodukcijskega ciklusa}$$

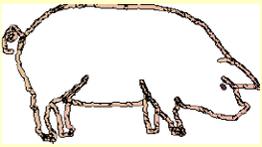
Svinje, ki prasijo

Prihodki:

Število (živo)rojenih pujskov

Izločene svinje

Prihodek je samo pri prasiatvah

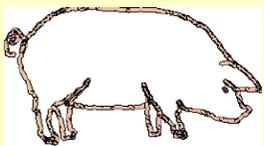

Gospodarnost prireje pujskov

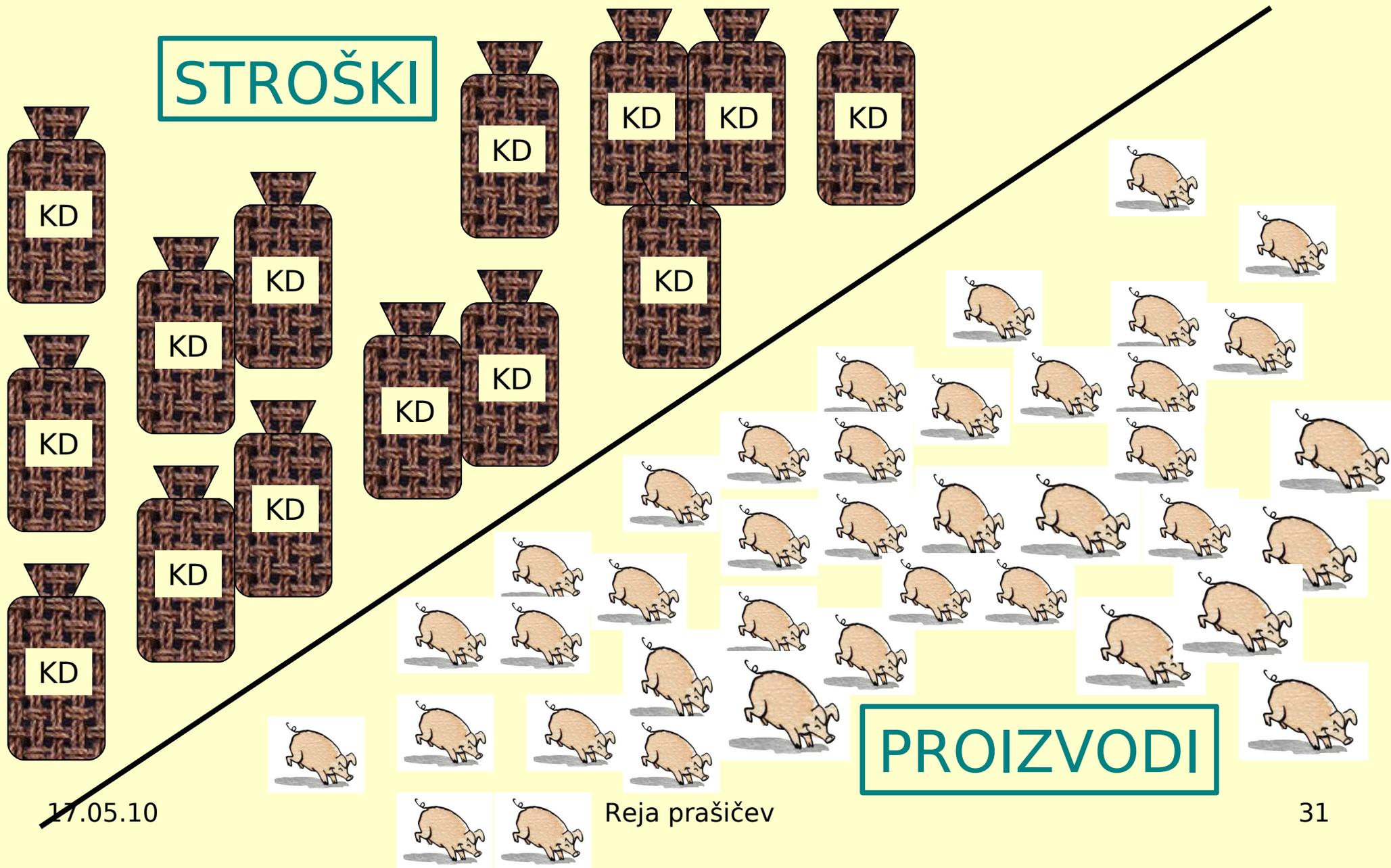
Stroški prireje

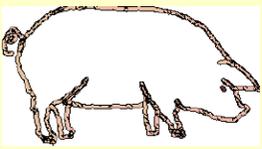
Proizvodi

Lastna cena pujskov

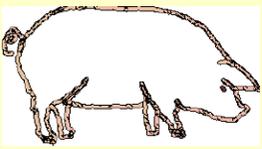
Gospodarnost prireje pujskov

Krmni dan

- Denarna enota prašičerejcev za presojo plodnosti svinj
- 1 KD = polni penzion svinje za en dan
 - prenočišče (amortizacija)
 - hrana, voda, energija
 - oskrba, merjasec ...
- Trdna valuta
 - za presojo in primerjavo uspešnosti reje med leti
- Primerna za presojo finančne uspešnosti reje
 - vrednost določena na osnovi pokritja
 - 1 KD = 2.50 EUR (vrednost se spreminja)

Lastna cena pujska

STROŠKI

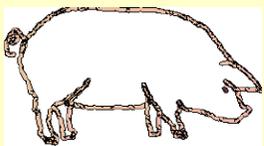
→ Krmni dnevi, svinj, ki so prasile
→ + Krmni dnevi izločenih svinj
Vsota krmnih dni

PROIZVODI

Število (živo)rojenih pujskov

LASTNA CENA

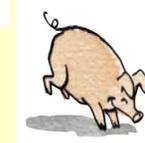
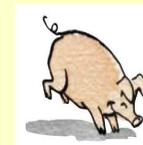
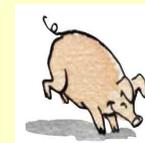
$$\frac{\Sigma \text{ krmnih dni}}{\Sigma \text{ (živo)rojenih pujskov}}$$

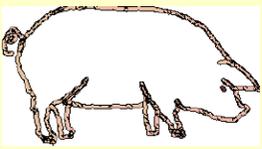

Lastna cena pujska

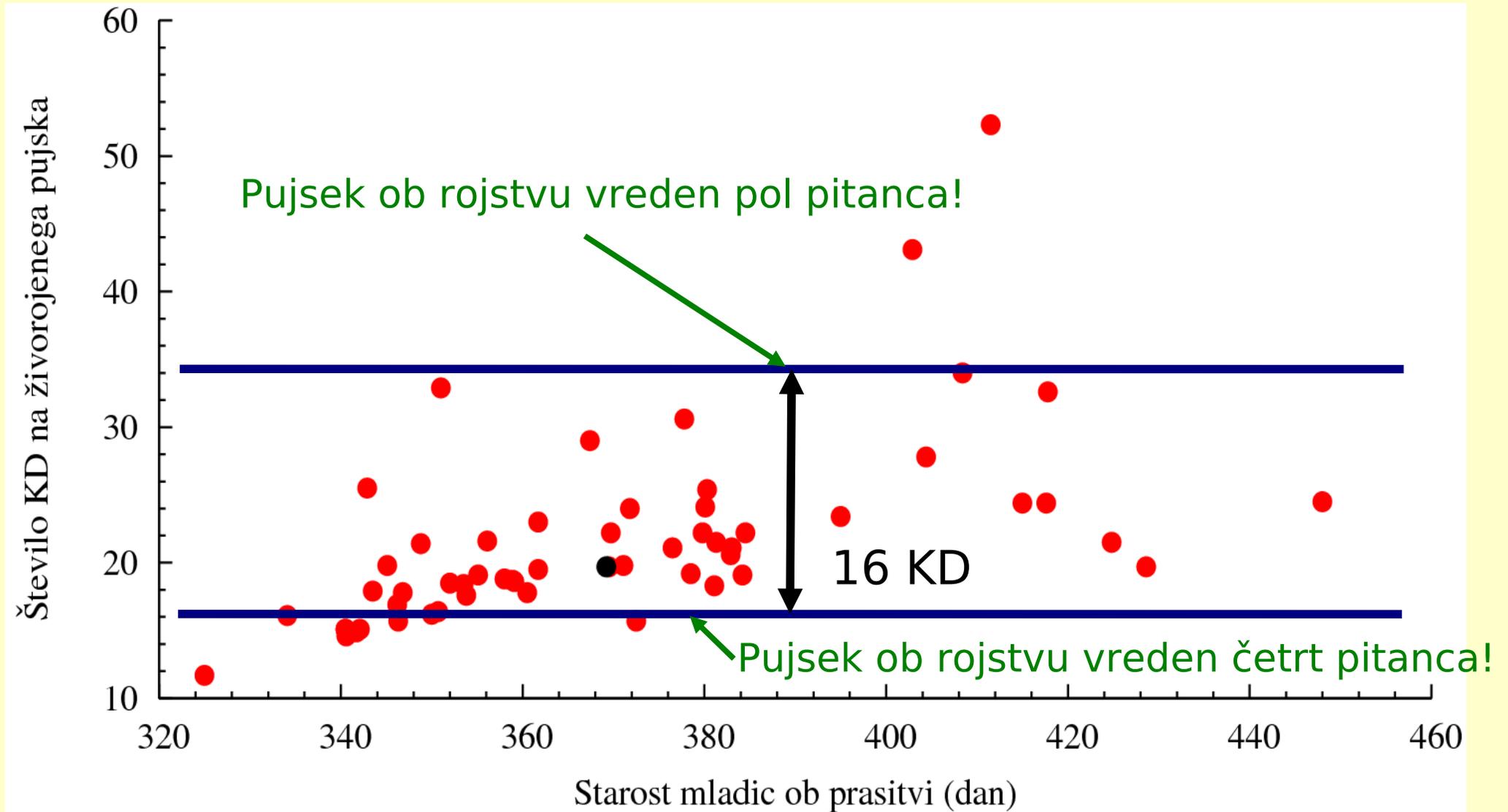
Stroški/svinjo letno (KD)	Pujskov na svinjo letno (EUR)	Stroški / pujska (KD)	Rezerve (%)		
365	912,5	28	13,04	32,59	0,0
365	912,5	22	16,59	41,48	27,3
365	912,5	16	22,81	57,03	75,0

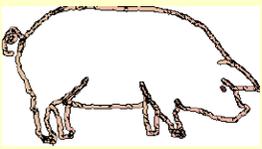
Primerjajmo posameznega rejca z ostalimi!

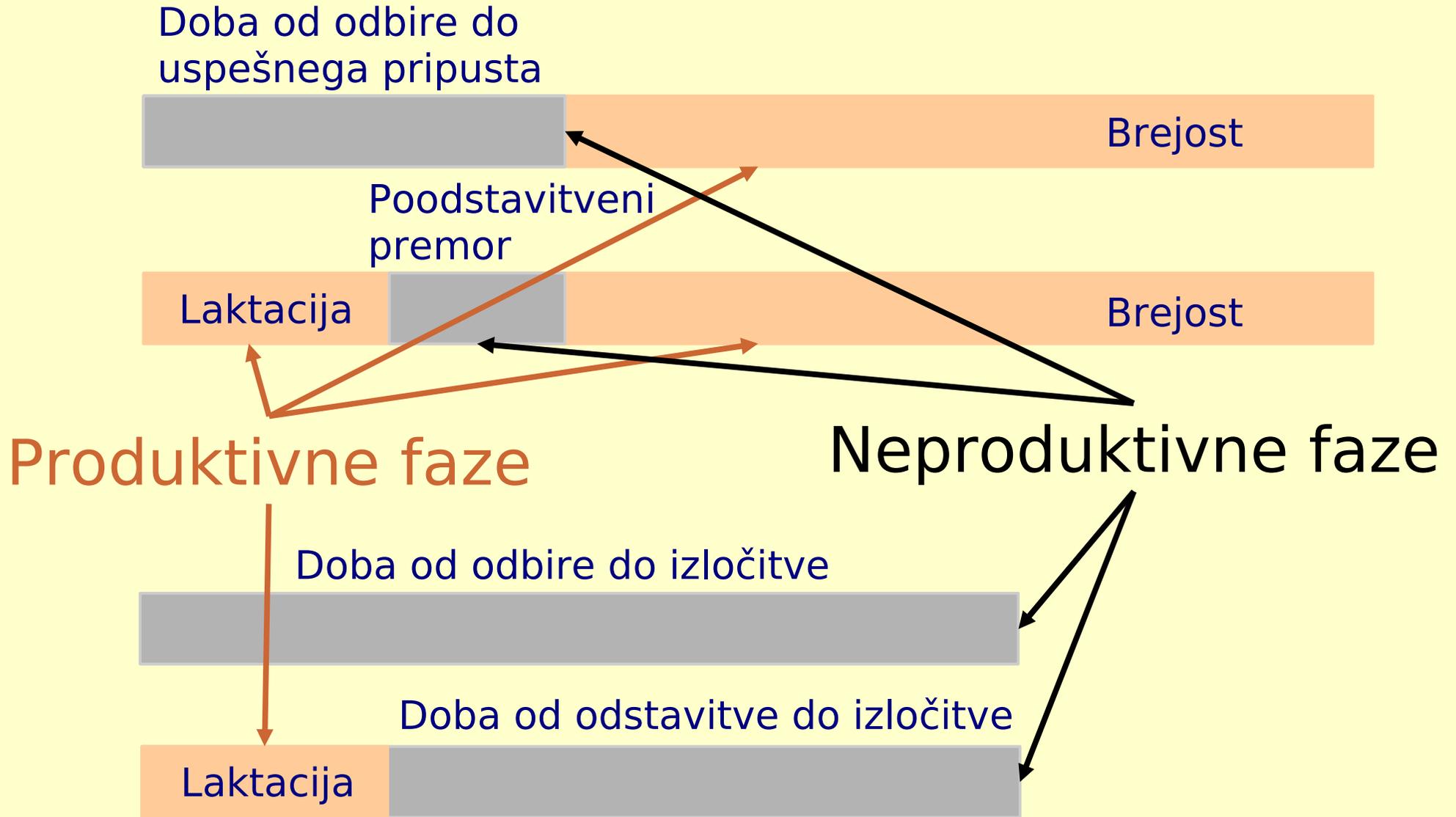

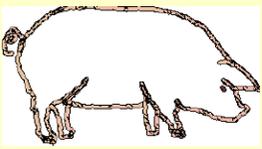
Razlike med rejci

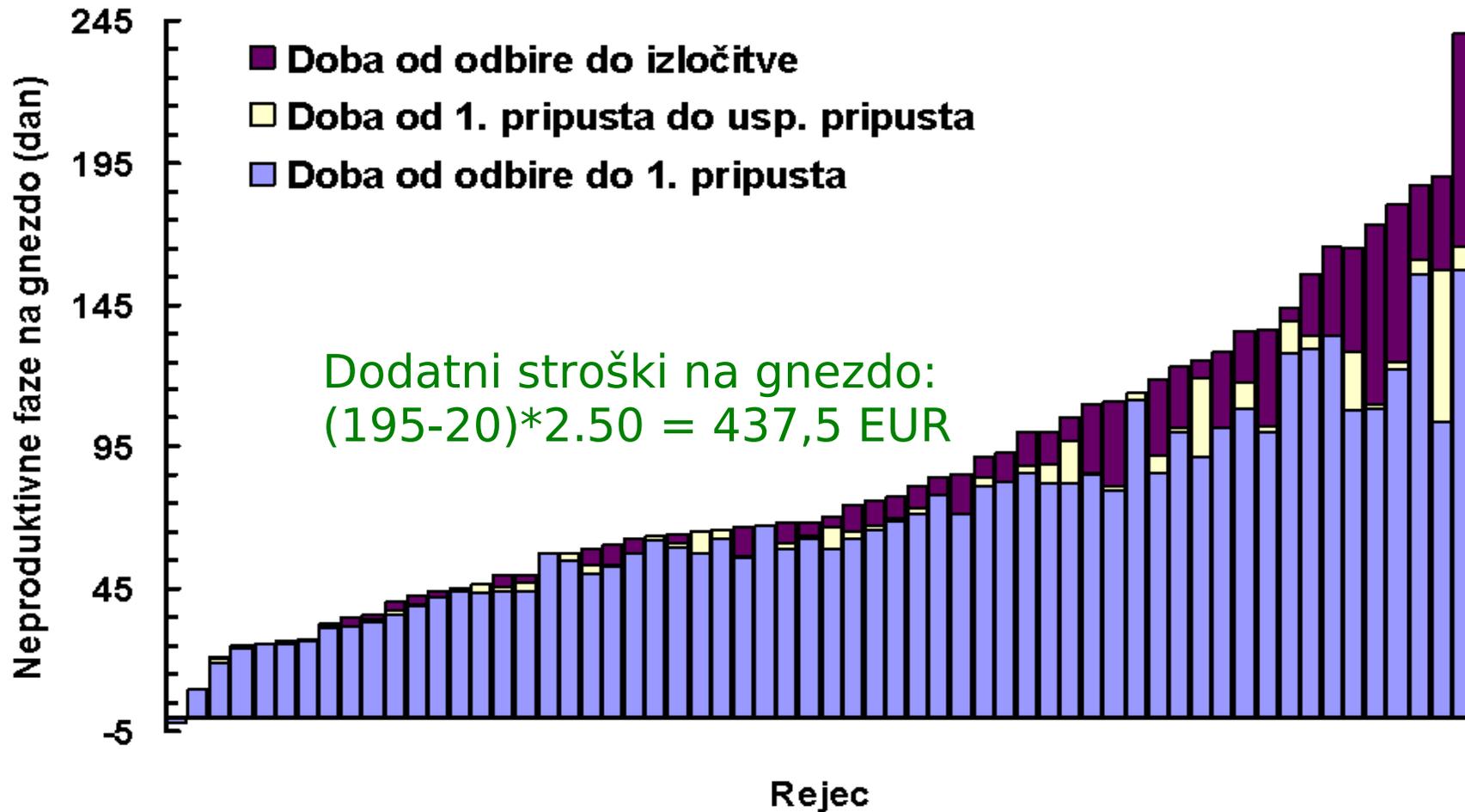

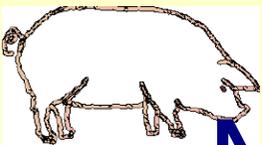
(Ne)produktivne faze

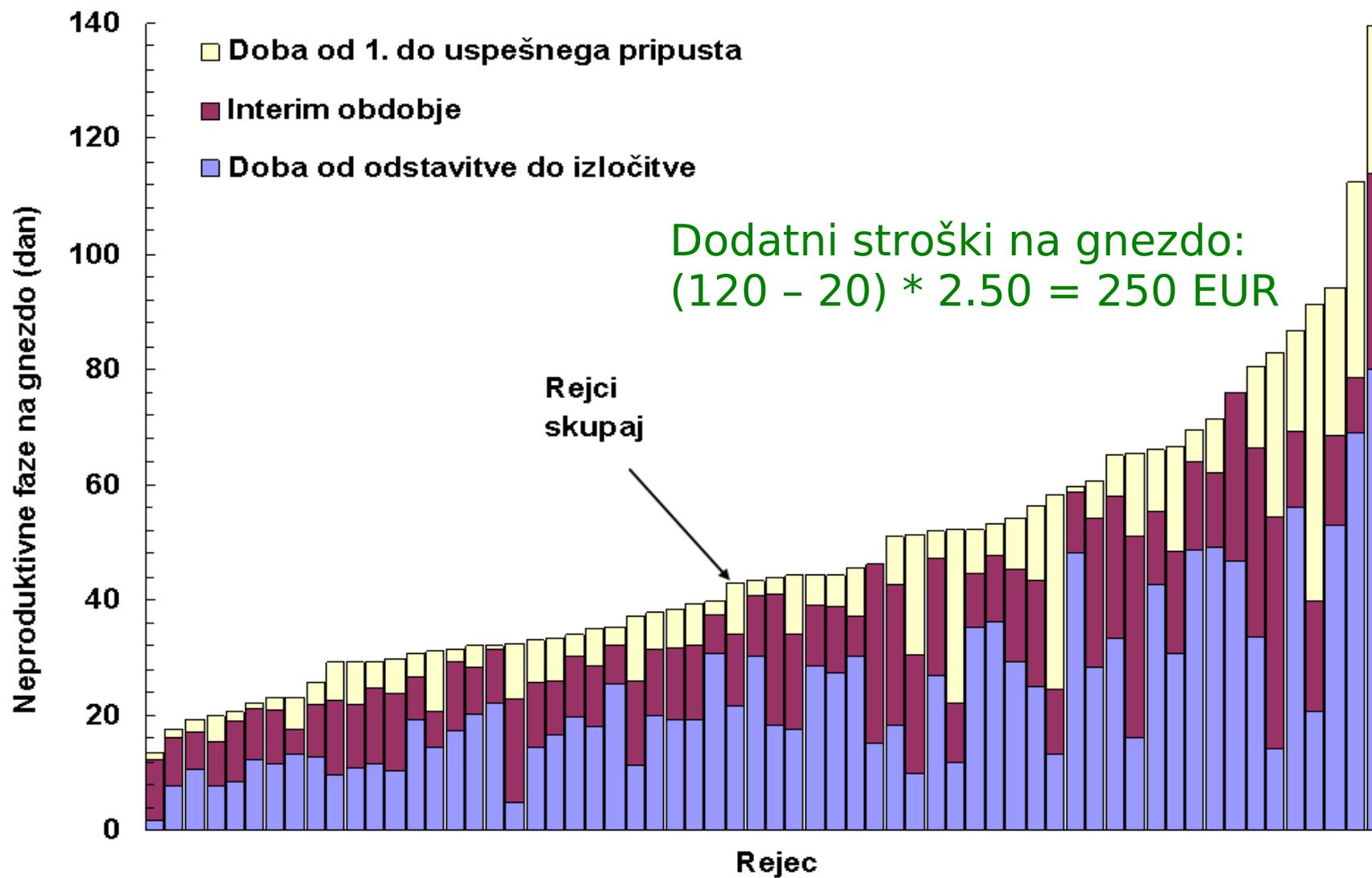

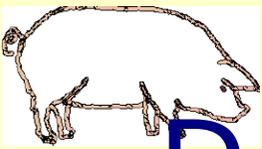
Neproduktivni KD - mladice

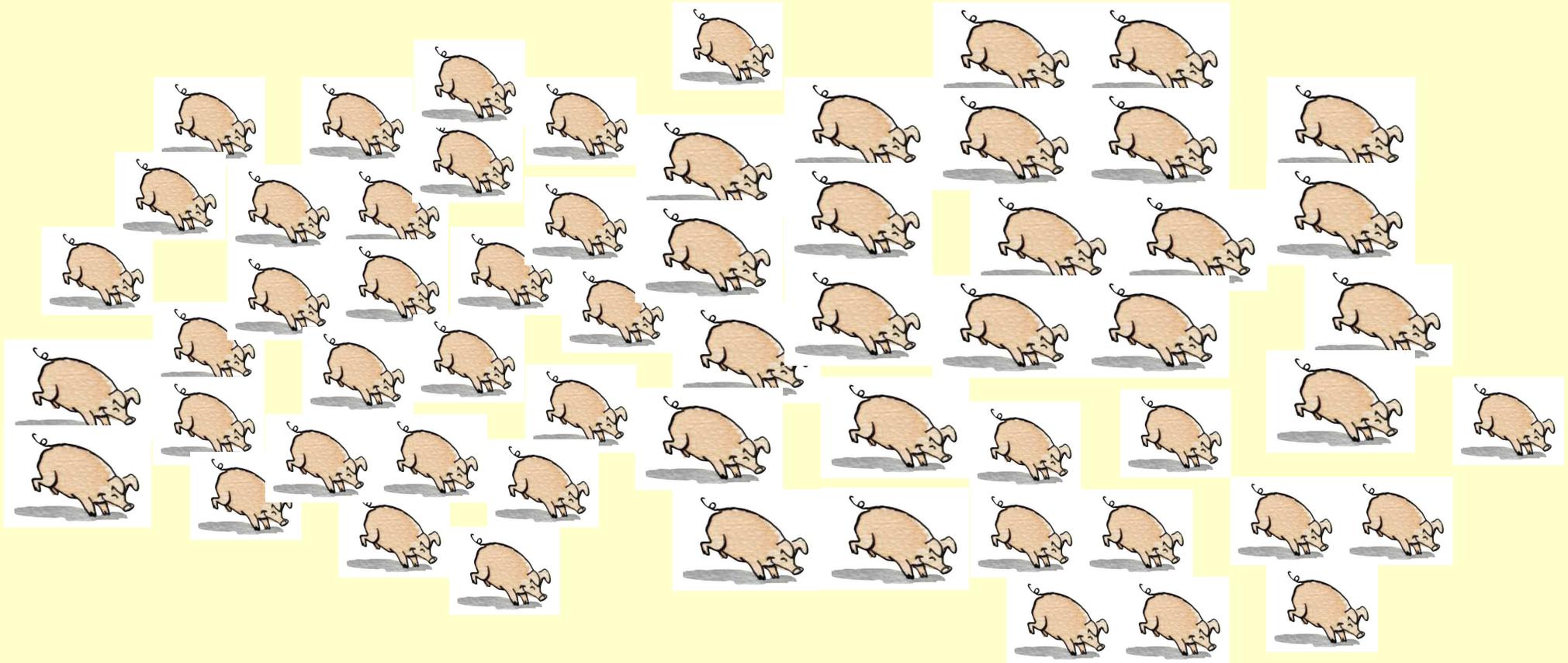

Neproduktivni KD - stare svinje

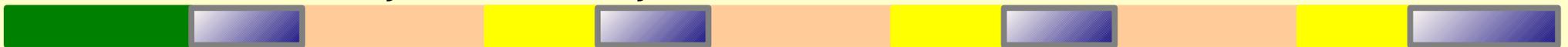

Dolgoživost in življenjska prireja

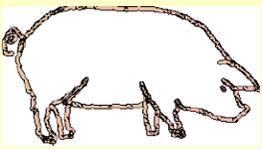
200 dni NF Brejost Laktacija

NF

Krajšamo lahko le neproduktivne faze!

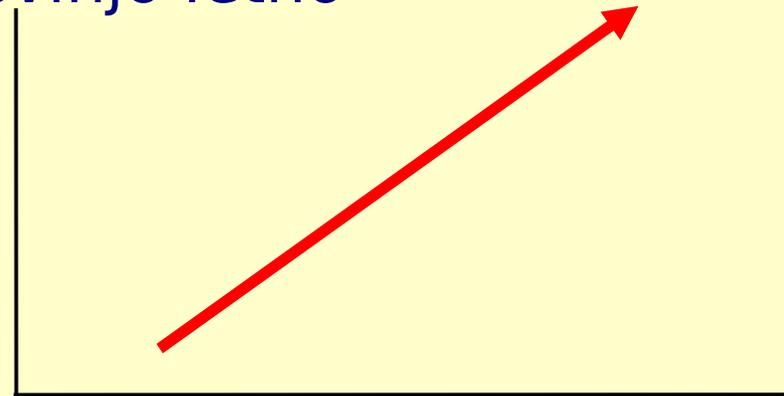

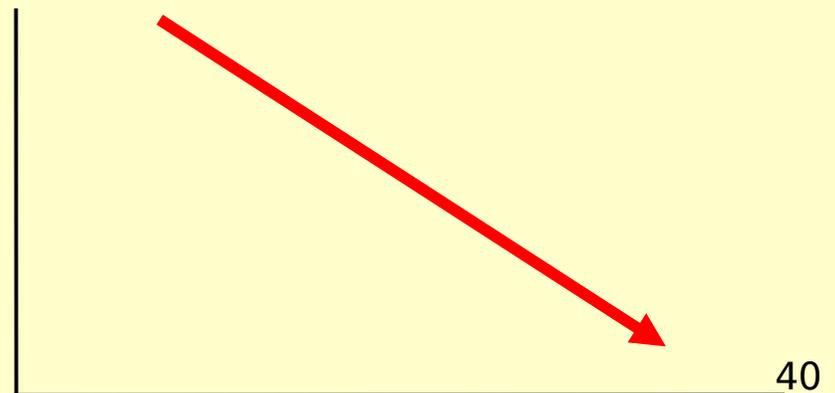
Letna proizvodnost svinje

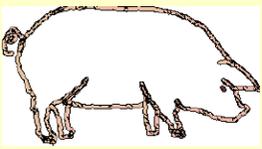
- Število živorojenih pujskov na svinjo letno

$$P\check{Z} = \frac{365}{KD_{p\check{z}}}$$

- Število krmnih dni na živorojenega pujska

Število gnezd na svinjo letno

- Meri uspešnost uravnavanja reprodukcijskega ciklusa
- Dva enakovredna izračuna

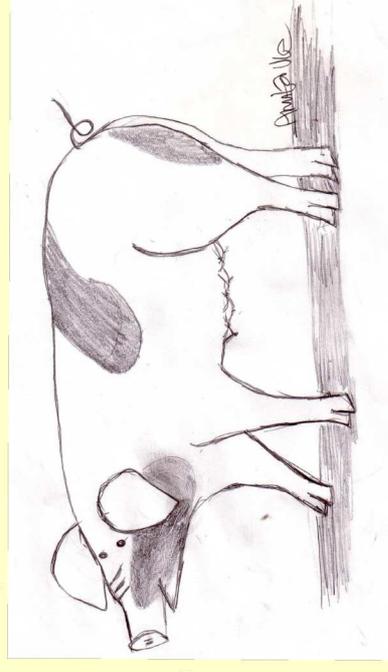
$$\frac{\text{Število prasitev}}{\text{Število svinj}} = \frac{365}{\text{Krmnih dni na gnezdo}}$$

- Cilj: 2.4 gnezd na svinjo letno
 - Farme nad 2.0
 - Kmetije - velike razlike
 - tudi pod 1.5
 - in tudi 2.4

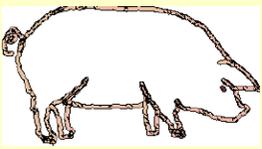
Število svinj v čredi

- Štetje v enakomernih intervalih (najmanj enkrat mesečno)
 - natančnost štetja v večjih čredah je vprašljiva
 - stalež se dnevno spreminja (nakup, odbira, izločitve, pogin)
- Iz krmnih dni – povprečno število krmnih dni na dan
 - 1 KD = 1 svinja 1 dan v čredi
 - vodenje dokumentacije od vstopa do izstopa iz črede

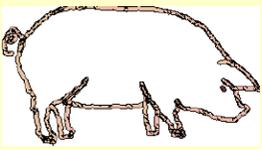
$$N = \frac{\Sigma \text{ krmnih dni v letu}}{\text{dni}} = 365$$

- Pomembno pri izračunu obrata plemenske črede

Mere plodnosti

- Pred letom 1980
 - vsaka reja svoje definicije
 - za različne namene različne definicije
- Dogovorjene definicije omogočajo
 - primerjavo med rejami
 - izbiro standardov
 - določitev in spremljanje ciljev
- Formule so samo natančen zapis, poskusite si jih približati po pomenu in iščite uporabnost

Plodnost

- Vstop v reprodukcijo – mladice
- Velikost gnezda in laktacija
- Oplojevanje svinj in poodstavitveni premor
- Brejost
- Merjasci
- Presoja gospodarnosti prireje pujskov
- Kontrolne točke in kontrolni sezname
- Izločevanje svinj

